

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

**Т.А. Латковська, А.В. Марущак, І.В. Глиняний,
Т.І. Демчук, А.І. Анікєєва**

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

*навчально-методичний посібник
для другого (магістерського) рівня вищої освіти,
галузі знань – К «Безпека та оборона», спеціальність – К9
«Правоохоронна діяльність»*

Чернівці, 2025

УДК 346.1

Рекомендовано до друку рішенням кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 10 від 19.06.2025 року).

Рекомендовано до друку

Вченою радою Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 10 від 27 червня 2025 року).

Рецензенти:

Гетманець О. П. – докт юрид. наук, професор, професор кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки Харківського національного університету внутрішніх справ.

Калаянов Д.П. – докт юрид. наук, професор, професор кафедри адміністративно-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ.

Автори-укладачі:

Латковська Т.А. – докт юрид. наук, професор, завідувач кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту;

Марущак А.В. – канд. юрид. наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту;

Глиняний І.В. – доктор філософії з права, доцент кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту;

Демчук Т.І. – доктор філософії з права, доцент кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту.

Анікєєва А.І. – асистент кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту.

Адміністративно-правове забезпечення правоохоронної діяльності: навчально-методичний посібник з навчальної дисципліни «Адміністративно-правове забезпечення правоохоронної діяльності» (галузь знань – К «Безпека та оборона», спеціальність – К9 «Правоохоронна діяльність», другий (магістерський рівень) / Т.А. Латковська, А.В. Марущак, І.В. Глиняний, Т.І. Демчук, А.І. Анікєєва. Чернівці, 2025. 80 с.

Навчально-методичний посібник з навчальної дисципліни «Адміністративно-правове забезпечення правоохоронної діяльності» (галузь знань – К «Безпека та оборона», спеціальність – К9 «Правоохоронна діяльність», другий (магістерський рівень)).

©Чернівецький навчально-науковий юридичний інститут, 2025

© Т.А. Латковська, А.В. Марущак, І.В. Глиняний, Т.І. Демчук, А.І. Анікєєва 2025

ЗМІСТ

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	7
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	13
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	14
ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ	71
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	74

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Адміністративно-правове забезпечення правоохоронної діяльності» є обов'язковою складовою освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань – К «Безпека та оборона», спеціальність – К9 «Правоохоронна діяльність».

Курс охоплює правові аспекти організації та функціонування правоохоронних органів, а також механізми адміністративно-правового регулювання їх діяльності. Він спрямований на формування у студентів комплексного розуміння правових основ, що забезпечують ефективність функціонування системи правоохоронних органів у державі. Особлива увага приділяється вивченню нормативно-правових актів, що регламентують діяльність правоохоронних органів, а також аналізу сучасних викликів, які постають перед системою правопорядку.

Програма курсу спрямована на вивчення: значення адміністративного права в регулюванні правоохоронної діяльності, адміністративно-правових засад діяльності правоохоронних органів, правових основ організації правоохоронної діяльності, адміністративно-правових механізмів забезпечення правопорядку, нормативно-правових актів, що регулюють діяльність правоохоронних органів, сучасних тенденцій та викликів у сфері правоохоронної діяльності, а також міжнародних стандартів адміністративно-правового забезпечення правоохоронної діяльності.

Предмет навчальної дисципліни.

Предметом вивчення цієї дисципліни є не лише система правових норм, що визначають правові засади організації та функціонування правоохоронних органів, а і правові механізми адміністративно-правового регулювання їх діяльності, аналіз сучасних викликів, що постають перед системою правопорядку.

Дисципліна охоплює вивчення адміністративних процедур в діяльності правоохоронних органів, правових основ, що визначають взаємодію

правоохоронних органів з органами державної влади та забезпечують ефективність функціонування системи правоохоронних органів, правових основ контролю за діяльністю правоохоронних органів та механізмів адміністративно-правового регулювання їх діяльності. Особливою темою є вивчення адміністративної відповідальності у сфері правоохоронної діяльності, організаційно-правових засад діяльності поліції та адміністративно-правового статусу працівників правоохоронних органів.

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів системи теоретичних та наукових знань щодо комплексного розуміння адміністративно-правового забезпечення діяльності сучасних правоохоронних органів, що передбачає узагальнення управлінських, юрисдикційних та інтеграційних повноважень, функцій та завдань посадових осіб, що обіймають адміністративні посади в цих органах. Особлива увага приділяється правовим основам організації та функціонування правоохоронних органів, а також розвитку навичок аналізу та оцінки сучасних викликів у сфері правоохоронної діяльності.

Виходячи із мети вивчення навчальної дисципліни «Адміністративно-правове забезпечення правоохоронної діяльності» та відповідно до вимог профілю освітньої програми, здобувачі вищої освіти повинні **вміти**: вирішувати задачі, надані до теми практичних занять, виконувати завдання із самостійної роботи, досліджувати адміністративно-правові норми України та аналізувати міжнародні стандарти адміністративно-правового забезпечення правоохоронної діяльності; демонструвати високий рівень правової свідомості, правового мислення і правової культури з дотриманням норм професійної етики та антикорупційного законодавства; усвідомлювати сервісне призначення держави, її органів та органів місцевого самоврядування, що спрямоване на служіння інтересам людини і громадянина; оцінювати та аналізувати конкретні правові ситуації та

приймати обґрунтовані рішення; демонструвати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або освітньої діяльності.

Основне завдання навчальної дисципліни «Адміністративно-правове забезпечення правоохоронної діяльності» полягає у вивченні нормативно-правових актів, що регулюють діяльність правоохоронних органів, аналізі сучасних тенденцій у сфері правоохоронної діяльності, а також розвитку навичок критичного мислення та оцінки правових ситуацій.

Результатом вивчення курсу є формування у випускників цілісної системи знань про поняття, ознаки, особливості, функції, форми, принципи адміністративної діяльності правоохоронних органів, що дозволить в майбутній правоохоронній практиці швидко адаптуватись до організаційної та функціональної моделі конкретного органу і ефективно та якісно реалізовувати функціональні та процесуальні повноваження, визначені законом.

Поставлена мета обумовлює необхідність виконання таких **завдань**:

- опанування засад дисципліни:

вивчення правових основ організації та функціонування правоохоронних органів, розуміння механізмів адміністративно-правового регулювання їх діяльності;

- формування ціннісних орієнтирів:

розвиток у студентів розуміння важливості дотримання правових норм у діяльності правоохоронних органів, формування етичних принципів у сфері правоохоронної діяльності;

- юридична практика у адміністративно-правовому забезпеченні правоохоронної сфери:

розвиток навичок аналізу та оцінки правових ситуацій, застосування правових норм у практичній діяльності правоохоронних органів.

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент буде здатним продемонструвати такі результати навчання:

- демонструвати знання правових основ організації та функціонування правоохоронних органів, а також механізмів адміністративно-правового регулювання їх діяльності;

- узагальнювати інформацію про нормативно-правові акти, що регулюють діяльність правоохоронних органів, та аналізувати їх вплив на ефективність функціонування системи правопорядку;

- застосовувати правові норми у практичній діяльності правоохоронних органів, розв'язувати правові ситуації, що виникають у процесі їх діяльності;

- аналізувати сучасні виклики, що постають перед системою правопорядку, та оцінювати їх вплив на ефективність функціонування правоохоронних органів;

- оцінювати ефективність адміністративно-правових механізмів забезпечення правопорядку, розробляти пропозиції щодо їх удосконалення.

Таким чином, дисципліна «Адміністративно-правове забезпечення правоохоронної діяльності» є важливою складовою підготовки майбутніх фахівців за спеціальністю «Правоохоронна діяльність», спрямованою на формування у студентів комплексного розуміння правових основ організації та функціонування правоохоронних органів, а також розвиток навичок аналізу та оцінки сучасних викликів у сфері правоохоронної діяльності. Вивчення цієї дисципліни сприятиме підвищенню рівня професійної підготовки студентів, їх здатності до критичного мислення та прийняття обґрунтованих рішень у сфері правоохоронної діяльності.

ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У процесі реалізації програми дисципліни «Адміністративно-правове забезпечення правоохоронної діяльності» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

ІК Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері правоохоронної діяльності та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні компетентності:

- СК1. Здатність брати участь у розробленні та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності.
- СК2. Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості, суспільства, держави в межах виконання своїх посадових обов'язків.
- СК3. Здатність виявляти та аналізувати причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживати заходи для їх усунення.

СК5. Здатність давати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності.

СК6. Здатність керувати самостійною роботою осіб, що навчаються, та бути наставником для молодших колег у процесі набуття і вдосконалення ними професійних навичок.

СК7. Здатність ефективно здійснювати правове виховання молодших колег у процесі набуття і вдосконалення ними професійних навичок

СК8. Здатність визначено і наполегливо ставити професійні завдання та організовувати підлеглих для їх виконання, брати на себе відповідальність за результати виконання цих завдань.

СК9. Здатність обирати оптимальні методи й засоби забезпечення публічної безпеки і порядку.

СК11. Здатність взаємодіяти з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності.

СК15. Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення адміністративних і кримінальних правопорушень, заходів, спрямованих на усунення загроз приватним та публічним інтересам людини й держави.

СК16. Здатність виявляти, аналізувати та нейтралізувати загрози, пов'язані з транснаціональною організованою злочинністю, зокрема у сферах торгівлі людьми, нелегальної міграції, незаконного обігу зброї, наркотиків, відмивання коштів та кіберзлочинності.

СК17. Здатність забезпечувати ефективне транскордонне співробітництво та міжнародну правову допомогу, у тому числі через участь у спільних операціях, використання міжнародних каналів обміну інформацією та механізмів взаємного визнання доказів.

СК18. Здатність здійснювати професійну діяльність у сфері митної безпеки, спрямовану на запобігання та протидію контрабанді, ухиленню від сплати

митних платежів, незаконному переміщенню товарів і стратегічних ресурсів через державний кордон, а також на захист економічної та національної безпеки держави.

Навчальна дисципліна «Адміністративно-правове забезпечення правоохоронної діяльності» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

Програмні результати навчання:

РН1. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців; зокрема, під час публічних виступів, дискусій, проведення занять.

РН2. Координувати діяльність суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також здійснювати взаємодію з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності.

РН4. Узагальнювати практичні результати роботи і пропонувати нові рішення, з урахуванням цілей, обмежень, правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.

РН5. Аналізувати умови і причини вчинення правопорушень, визначати шляхи їх усунення.

РН7. Оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт у процесі управління правоохоронним підрозділом в різних умовах обстановки, а також розробляти відповідні аналітичні та інформаційні матеріали, робити усні та письмові звіти та доповіді.

РН8. Забезпечувати законність та правопорядок, захист прав та інтересів особистості, суспільства, держави з використанням ефективних методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків.

РН11. Розробляти та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності.

РН12. Надавати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності

РН13. Відшуковувати необхідну інформацію в спеціальній літературі, базах даних, інших джерелах інформації, аналізувати та об'єктивно оцінювати інформацію.

РН14. Розробляти та управляти проектами у сфері правоохоронної діяльності та з дотичних міждисциплінарних напрямів, аналізувати вимоги, визначати цілі, завдання, ресурси, строки, виконавців.

РН15. Модифікувати основні методи та засоби забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку.

РН18. Мати навички вирішення завдань у складі міжвідомчих органів з проблем забезпечення безпеки та підтримання правопорядку.

РН19. Аналізувати обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати розвиток дій правопорушників, вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення правопорушень. Вживати превентивних заходів для запобігання, виявлення і припинення правопорушень.

РН20. Здійснювати професійну діяльність у сфері протидії транснаціональній організованій злочинності, зокрема у напрямках протидії торгівлі людьми, нелегальній міграції, контрабанді, відмиванню коштів, незаконному обігу зброї, наркотиків та кіберзлочинності.

РН22. Забезпечувати митну безпеку як складову національної безпеки держави, здійснювати аналіз та контроль транскордонних потоків з метою виявлення й запобігання контрабанді, незаконному переміщенню стратегічних ресурсів та фінансовим правопорушенням у митній сфері.

До запланованих результатів навчання також належать: **демонструвати** знання адміністративно-правових засад діяльності правоохоронних органів, їх правового статусу, компетенції, функцій і завдань, розуміння ролі адміністративного права у забезпеченні публічно-го порядку та безпеки, здатності до правового аналізу нормативних актів і практичних ситуацій у сфері правоохоронної діяльності з метою вироблення обґрунтованих висновків та пропозицій; **узагальнювати** інформацію про правові акти, що регулюють правоохоронну діяльність, практику їх застосування, а також вітчизняний та міжнародний досвід у сфері адміністративно-правового регулювання; **застосовувати** норми адміністративного законодавства у процесі розгляду справ про адміністративні правопорушення, здійсненні контролю, нагляду, застосуванні адміністративного примусу та інших форм правоохоронної діяльності; **встановлювати** правові підстави та межі втручання правоохоронних органів у сферу прав і свобод громадян, дотримуючись принципів законності, пропорційності та верховенства права; **аналізувати** адміністративно-правові норми, правозастосовчу практику, рішення судових і правоохоронних органів з метою виявлення проблем та суперечностей у правовому регулюванні; **оцінювати** ефективність адміністративно-правових заходів у сфері правоохоронної діяльності, їх відповідність демократичним стандартам, принципам захисту прав людини та міжнародним зобов'язанням України.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема №	Назва теми
Тема 1.	Роль адміністративного права в регулюванні правоохоронної діяльності.
Тема 2.	Адміністративні процедури в діяльності правоохоронних органів.
Тема 3.	Взаємодія правоохоронних органів з органами державної влади.
Тема 4.	Правові основи контролю за діяльністю правоохоронних органів.
Тема 5.	Адміністративна відповідальність у сфері правоохоронної діяльності.
Тема 6.	Організаційно-правові засади діяльності поліції.
Тема 7.	Адміністративно-правовий статус працівників правоохоронних органів.
Тема 8.	Адміністративно-правові основи служби в правоохоронних органах.
Тема 9.	Забезпечення прав і свобод людини, законності та дисципліни в адміністративній діяльності Національної поліції
Тема 10.	Правові засади взаємодії правоохоронних органів з громадськістю.
Тема 11.	Адміністративно-правові механізми протидії корупції в правоохоронних органах.
Тема 12.	Особливості адміністративного провадження у справах про правопорушення.
Тема 13.	Адміністративно-правові аспекти діяльності органів досудового розслідування.
Тема 14.	Міжнародні стандарти адміністративно-правового забезпечення правоохоронної діяльності.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. Роль адміністративного права в регулюванні правоохоронної діяльності

Значення адміністративного права для правоохоронної сфери полягає в тому, що воно створює необхідні правові рамки для організації діяльності всієї системи безпеки держави. Через норми адміністративного права визначається порядок охорони громадського порядку, гарантії дотримання законності, умови захисту прав і свобод людини та громадянина. На відміну від інших галузей права, адміністративне право охоплює як питання організації та управління, так і застосування заходів примусу, що робить його універсальним інструментом у регулюванні діяльності правоохоронних органів.

У своїй сутності адміністративне право забезпечує поєднання державних інтересів із потребою гарантувати права особи. Воно встановлює межі допустимого втручання правоохоронних органів у сферу прав і свобод громадян, визначає процедури, за якими здійснюється застосування адміністративного примусу, передбачає наявність контролю та нагляду за законністю дій представників влади. Завдяки цьому формується баланс між потребою у безпеці та забезпеченням верховенства права.

Важливим елементом впливу адміністративного права на правоохоронну діяльність є його регулятивна й охоронна функції. Воно надає правоохоронним органам чітко окреслені повноваження та одночасно встановлює обмеження щодо їх реалізації. У такий спосіб держава отримує можливість організувати діяльність органів публічної влади, а суспільство – гарантії від можливих зловживань. Крім того, адміністративне право забезпечує визначеність статусу працівників правоохоронних органів, встановлює порядок їх призначення, проходження служби, дисциплінарної відповідальності та соціального захисту.

Таким чином, адміністративне право виступає фундаментальною основою організації та функціонування правоохоронної системи України. Воно визначає правові засади діяльності правоохоронних органів, забезпечує їх підзвітність і контрольованість, створює умови для підтримання стабільності правопорядку та підвищення довіри громадян до державних інституцій. Його роль полягає у формуванні цілісного правового простору, в якому поєднуються завдання держави із захистом прав і свобод людини та громадянина.

Питання до практичного заняття:

1. Місце адміністративного права в системі права України
2. Значення адміністративного права для правоохоронної діяльності
3. Функції адміністративного права у діяльності правоохоронних органів
4. Забезпечення балансу між правами людини та повноваженнями органів влади
5. Адміністративне право як основа організації та діяльності правоохоронних органів

Питання для самоконтролю:

1. У чому полягає роль адміністративного права у формуванні правопорядку в державі?
2. Які основні функції адміністративного права реалізуються у правоохоронній діяльності?
3. Як адміністративне право забезпечує баланс між правами громадян та інтересами держави?
4. Яке місце адміністративного права в системі права України?
5. Чому адміністративне право є базою для організації діяльності правоохоронних органів?

Кейс 1. Адміністративне затримання

Поліція затримала громадянина за підозрою у дрібному хуліганстві. Затриманий стверджує, що його тримають понад 3 години без складання протоколу.

Питання для обговорення:

- Які норми адміністративного права регулюють строки й порядок адміністративного затримання?
- Чи є порушення прав затриманого?
- Які механізми захисту доступні громадянину?

Кейс 2. Доступ до публічної інформації

Журналіст подав запит до Національної поліції щодо статистики злочинів у конкретному районі, але отримав відмову з формулюванням «службова інформація».

Питання для обговорення:

- Які адміністративно-правові норми регулюють доступ до публічної інформації?
- Чи правомірною є відмова поліції?
- Які є інструменти оскарження відмови?

Кейс 3. Використання спецзасобів

Під час мирної демонстрації поліція застосувала сльозогінний газ, мотивуючи це необхідністю «забезпечення громадського порядку». Учасники заявляють, що не чинили опору.

Питання для обговорення:

- Які адміністративно-правові акти визначають порядок застосування спецзасобів?

- Чи було дотримано принцип пропорційності?
- Яка роль адміністративного суду в перевірці законності дій поліції?

Кейс 4. Ліцензування охоронної діяльності

Приватна охоронна компанія здійснює діяльність без ліцензії, але уклала договори з кількома підприємствами. Правоохоронні органи виявили порушення.

Питання для обговорення:

- Які адміністративно-правові інструменти регулюють ліцензування охоронної діяльності?
- Які наслідки передбачені за провадження діяльності без ліцензії?
- Чи має поліція повноваження припинити таку діяльність?

Кейс 5. Оскарження адміністративних рішень

Громадянина оштрафували за порушення правил дорожнього руху. Він вважає, що постанова винесена з порушенням процедури.

Питання для обговорення:

- Як адміністративне право регламентує порядок оскарження рішень правоохоронних органів?
- Які строки подання скарги?
- Чи може суд скасувати постанову поліції?

ТЕМА 2. Адміністративні процедури в діяльності правоохоронних органів

Адміністративні процедури є невід'ємною складовою діяльності правоохоронних органів, забезпечуючи ефективне виконання їхніх функцій у сфері підтримання правопорядку та захисту прав громадян. Ці процедури регламентують порядок дій посадових осіб, визначають їхні повноваження та відповідальність, а також встановлюють механізми контролю за їхньою діяльністю.

Однією з ключових складових адміністративних процедур є процесуальні норми, які визначають порядок здійснення адміністративного провадження. Це включає в себе прийняття та розгляд заяв і скарг громадян, проведення перевірок, складання протоколів про адміністративні правопорушення, а також прийняття рішень за результатами розгляду справ. Важливим аспектом є дотримання принципів законності, об'єктивності та неупередженості, що забезпечує захист прав і свобод громадян.

Адміністративні процедури також охоплюють питання взаємодії правоохоронних органів з іншими державними інституціями та громадськістю. Це включає в себе обмін інформацією, координацію дій у рамках спільних заходів, а також проведення консультацій з громадськістю з метою підвищення ефективності правоохоронної діяльності. Така взаємодія сприяє підвищенню рівня довіри до правоохоронних органів та забезпечує прозорість їхньої діяльності.

Контроль за дотриманням адміністративних процедур здійснюється як внутрішніми, так і зовнішніми механізмами. Внутрішній контроль реалізується через систему службових перевірок та аудитів, тоді як зовнішній контроль забезпечується органами прокуратури, судовими інстанціями та омбудсменом. Це дозволяє вчасно виявляти та усувати порушення, а також вдосконалювати адміністративні процедури відповідно до змін у законодавстві та суспільних потребах.

Таким чином, адміністративні процедури в діяльності правоохоронних органів є важливим інструментом забезпечення законності та ефективності їхньої роботи, сприяючи захисту прав громадян та підтриманню правопорядку в державі.

Питання до практичного заняття:

1. Поняття та ознаки адміністративної процедури.
2. Особливості адміністративних процедур у діяльності поліції.
3. Види адміністративних проваджень та порядок їх здійснення.
4. Адміністративні процедури як засіб забезпечення прав громадян.
5. Проблеми практики реалізації адміністративних процедур у правоохоронних органах.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке адміністративна процедура та які її основні ознаки?
2. Які існують види адміністративних процедур у правоохоронній діяльності?
3. У чому полягають особливості адміністративного провадження у справах про адміністративні правопорушення?
4. Яке значення адміністративних процедур для забезпечення прав і свобод громадян?
5. Які проблеми правового регулювання та реалізації адміністративних процедур у правоохоронних органах існують сьогодні?

Кейс 1. Розгляд заяви громадянина

Ситуація: Громадянин подав заяву до поліції про крадіжку, але відповіді у встановлений строк не отримав.

Питання для обговорення:

- Які строки розгляду заяв у поліції?

- Чи є це порушенням адміністративної процедури?
- Які є шляхи захисту прав заявника?

Кейс 2. Видача дозволу на зброю

Ситуація: Особі відмовили у видачі дозволу на мисливську зброю, але відмову не оформили письмово й не обґрунтували.

Питання для обговорення:

- Які вимоги до процедури прийняття адміністративних рішень?
- Чи правомірною є така відмова?
- Як можна оскаржити це рішення?

Кейс 3. Дисциплінарне провадження

Ситуація: Поліцейського притягнули до дисциплінарної відповідальності, але він стверджує, що не мав доступу до матеріалів справи.

Питання для обговорення:

- Які права поліцейського гарантує Дисциплінарний статут?
- Чи є це порушенням процедури?
- Які можуть бути наслідки для рішення?

Кейс 4. Адміністративне стягнення за ПДР

Ситуація: Водію призначили штраф за порушення правил дорожнього руху, але він не отримав копію постанови.

Питання для обговорення:

- Як адміністративне право регламентує порядок накладення штрафів?
- Які наслідки невручення копії постанови?
- Чи можна оскаржити рішення поліції?

Кейс 5. Перевірка суб'єкта господарювання

Ситуація: Поліція провела перевірку охоронної фірми без попередження та без пред'явлення документів.

Питання для обговорення:

- Які правила проведення перевірок встановлює адміністративне право?
- Чи є дії поліції правомірними?
- Які наслідки може мати порушення процедури?

ТЕМА 3. Взаємодія правоохоронних органів з органами державної влади

Взаємодія правоохоронних органів з органами державної влади є ключовим елементом у забезпеченні правопорядку та безпеки в державі. Ця взаємодія базується на принципах законності, взаємоповаги та координації дій, що дозволяє ефективно реалізовувати функції держави у сфері охорони прав і свобод громадян.

Правоохоронні органи, такі як поліція, прокуратура, служба безпеки та інші, виконують специфічні завдання, пов'язані з підтриманням правопорядку, розслідуванням злочинів та захистом державного суверенітету. Водночас органи державної влади, включаючи виконавчу, законодавчу та судову гілки, забезпечують нормативно-правове регулювання, контроль та нагляд за діяльністю правоохоронних структур.

Ефективна взаємодія між цими органами передбачає чітке розмежування повноважень, що закріплено в законодавстві. Законодавча гілка влади встановлює правові рамки діяльності правоохоронних органів, приймаючи відповідні закони та нормативні акти. Виконавча влада, у свою чергу, забезпечує реалізацію цих законів через відповідні міністерства та відомства. Судова влада здійснює контроль за дотриманням законності в діяльності правоохоронних органів, розглядаючи справи про порушення прав і свобод громадян.

Координація дій між правоохоронними органами та органами державної влади здійснюється через спільні наради, робочі групи та комісії, що дозволяє оперативно реагувати на виклики та загрози. Важливим аспектом є також обмін інформацією, що сприяє підвищенню ефективності розслідувань та запобіганню злочинності.

Отже, взаємодія правоохоронних органів з органами державної влади є невід'ємною складовою системи державного управління, що забезпечує стабільність і безпеку в суспільстві. Ефективність цієї взаємодії залежить від чіткого дотримання законодавства, професіоналізму та відповідальності всіх учасників процесу.

Питання до практичного заняття:

1. Форми та напрями взаємодії правоохоронних органів з органами державної влади.
2. Механізми координації з місцевими державними адміністраціями.
3. Роль Кабінету Міністрів України у забезпеченні взаємодії правоохоронних органів.
4. Взаємодія Національної поліції з органами виконавчої влади.
5. Проблеми та перспективи удосконалення взаємодії правоохоронних органів з органами влади.

Питання для самоконтролю:

1. Які основні форми взаємодії правоохоронних органів з органами державної влади?
2. У чому полягає значення координації між правоохоронними органами та місцевими державними адміністраціями?
3. Яку роль відіграє Кабінет Міністрів України у забезпеченні взаємодії правоохоронних органів?

4. Які особливості має взаємодія Національної поліції з іншими органами виконавчої влади?

5. Які проблеми та перспективи удосконалення взаємодії правоохоронних органів з органами державної влади існують?

Кейс 1. Координація під час надзвичайної ситуації

Ситуація: Під час пожеги місцева адміністрація доручила поліції забезпечити евакуацію населення, але між органами виникли суперечки щодо повноважень.

Питання для обговорення:

- Які нормативні акти визначають взаємодію поліції з місцевими органами влади у надзвичайних ситуаціях?
- Як мають узгоджуватися дії?
- Хто несе відповідальність за організацію евакуації?

Кейс 2. Інформаційний обмін

Ситуація: Податкова служба звернулася до поліції з вимогою надати дані про підприємця, який підозрюється у незаконній діяльності. Поліція відмовила, посилаючись на захист персональних даних.

Питання для обговорення:

- Чи зобов'язані правоохоронні органи передавати інформацію іншим органам влади?
- Які існують обмеження?
- Як забезпечується баланс між обміном інформацією і захистом прав громадян?

Кейс 3. Виконання рішень суду

Ситуація: Суд зобов'язав поліцію забезпечити примусовий привід свідка, але поліція відмовляється, посилаючись на нестачу ресурсів.

Питання для обговорення:

- Які обов'язки поліції у виконанні судових рішень?
- Чи може поліція відмовитися від виконання ухвали?
- Які наслідки невиконання рішень суду?

Кейс 4. Спільні перевірки

Ситуація: Держпраці та поліція проводять перевірку підприємства щодо нелегального працевлаштування. Виникають питання, хто має пріоритет у складанні протоколу.

Питання для обговорення:

- Які правила проведення спільних перевірок?
- Хто складає протокол про правопорушення?
- Як розподіляються повноваження між органами?

Кейс 5. Взаємодія під час воєнного стану

Ситуація: Під час воєнного стану місцева військова адміністрація вимагає від поліції посилити патрулювання, але поліція стверджує, що не має достатніх ресурсів.

Питання для обговорення:

- Як організовується взаємодія поліції та військових адміністрацій у воєнний час?
- Хто має пріоритет у розпорядженнях?
- Як вирішуються питання ресурсів?

ТЕМА 4. Правові основи контролю за діяльністю правоохоронних органів

Контроль за діяльністю правоохоронних органів є важливим елементом забезпечення законності та правопорядку в державі. Правові основи цього контролю закріплені в Конституції України, законах та підзаконних актах, які регламентують діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування.

Одним із ключових аспектів контролю є парламентський нагляд, що здійснюється Верховною Радою України. Парламент має право заслуховувати звіти керівників правоохоронних органів, створювати тимчасові слідчі комісії для розслідування діяльності цих органів, а також затверджувати бюджетні асигнування на їхню діяльність. Це забезпечує прозорість та підзвітність правоохоронних органів перед суспільством.

Важливу роль у контролі за діяльністю правоохоронних органів відіграють органи виконавчої влади, зокрема Міністерство внутрішніх справ України та Генеральна прокуратура України. Вони здійснюють внутрішній контроль за дотриманням законності в діяльності підпорядкованих структур, а також координують їхню діяльність з іншими державними органами.

Судовий контроль є ще одним важливим механізмом забезпечення законності в діяльності правоохоронних органів. Суди мають право розглядати скарги на дії або бездіяльність правоохоронних органів, а також приймати рішення щодо законності їхніх дій. Це забезпечує захист прав і свобод громадян від можливих зловживань з боку правоохоронців.

Громадський контроль здійснюється через діяльність громадських організацій, засобів масової інформації та омбудсмена. Ці інституції мають право звертатися до правоохоронних органів з вимогами про надання інформації, а також ініціювати розслідування у випадках порушення прав людини.

Таким чином, правові основи контролю за діяльністю правоохоронних органів в Україні є багаторівневими та включають парламентський, виконавчий, судовий та громадський контроль. Це забезпечує ефективне функціонування правоохоронної системи та захист прав і свобод громадян.

Питання до практичного заняття:

1. Види контролю за діяльністю правоохоронних органів.
2. Парламентський контроль та його значення.
3. Судовий контроль як гарантія дотримання прав людини.
4. Роль органів прокуратури у здійсненні контролю.
5. Громадський контроль за правоохоронними органами.
6. Проблеми ефективності контролю та шляхи їх вирішення.

Питання для самоконтролю:

1. Які існують види контролю за діяльністю правоохоронних органів?
2. У чому полягає зміст та значення парламентського контролю у правоохоронній сфері?
3. Яке місце займає судовий контроль у забезпеченні законності діяльності правоохоронних органів?
4. Яку роль відіграють органи прокуратури у здійсненні контролю за правоохоронними органами?
5. Які форми та механізми громадського контролю за діяльністю правоохоронних органів застосовуються в Україні?
6. Які проблеми ефективності контролю за правоохоронною діяльністю існують та які шляхи їх подолання можна запропонувати?

Кейс 1. Парламентський контроль

Ситуація: Народний депутат вимагає від поліції надати звіт про використання бюджетних коштів, але керівництво поліції відмовляє, посилаючись на «службову таємницю».

Питання для обговорення:

- Які форми парламентського контролю передбачені законом?
- Чи може поліція відмовити депутату?
- Які наслідки відмови?

Кейс 2. Судовий контроль

Ситуація: Поліція проводить обшук у громадянина без ухвали суду.

Питання для обговорення:

- Які гарантії судового контролю існують у діяльності правоохоронних органів?
- Чи може поліція проводити обшук без ухвали?
- Які наслідки порушення процедури?

Кейс 3. Громадський контроль

Ситуація: Громадська організація подала запит на доступ до дисциплінарних матеріалів щодо поліцейського, підозрюваного у перевищенні повноважень. Поліція відмовила, мотивуючи захистом персональних даних.

Питання для обговорення:

- Які механізми громадського контролю за діяльністю поліції існують?
- Чи правомірна відмова?
- Як забезпечити баланс між прозорістю і захистом персональних даних?

Кейс 4. Внутрішній контроль

Ситуація: Поліцейського звинувачують у корупційних діях. Керівництво призначило службове розслідування, але він стверджує, що розслідування упереджене.

Питання для обговорення:

- Які форми внутрішнього контролю застосовуються у правоохоронних органах?
- Як гарантується об'єктивність службового розслідування?
- Чи може поліцейський оскаржити результати перевірки?

Кейс 5. Контроль Уповноваженого ВРУ з прав людини

Ситуація: Омбудсман направив вимогу до поліції надати дані про умови утримання затриманих у відділку, але поліція відмовилася.

Питання для обговорення:

- Які повноваження має омбудсман у сфері контролю за правоохоронними органами?
- Чи має право поліція відмовити?
- Які наслідки невиконання вимог омбудсмана?

ТЕМА 5. Адміністративна відповідальність у сфері правоохоронної діяльності

Адміністративна відповідальність у сфері правоохоронної діяльності є важливим елементом забезпечення законності та правопорядку в суспільстві. Вона полягає у застосуванні до осіб, які вчинили адміністративні правопорушення, заходів впливу, передбачених законодавством. Цей вид відповідальності має на меті не лише покарання правопорушників, але й запобігання вчиненню нових правопорушень, а також виховання громадян у дусі поваги до закону.

Законодавча база, що регулює адміністративну відповідальність у сфері правоохоронної діяльності, включає Кодекс України про адміністративні правопорушення, а також інші нормативно-правові акти, які визначають порядок притягнення до відповідальності та види адміністративних стягнень. Серед останніх можна виділити попередження, штрафи, адміністративний арешт та інші заходи, які застосовуються залежно від характеру та ступеня суспільної небезпеки правопорушення.

Особливістю адміністративної відповідальності у правоохоронній сфері є те, що вона може застосовуватися не лише до фізичних осіб, але й до юридичних осіб, що вчинили правопорушення у процесі здійснення своєї діяльності. Це сприяє підвищенню рівня правосвідомості серед суб'єктів господарювання та забезпечує дотримання ними вимог законодавства.

Важливим аспектом є також процесуальна сторона притягнення до адміністративної відповідальності. Вона передбачає дотримання принципів законності, об'єктивності та справедливості, що забезпечує захист прав і свобод осіб, які притягуються до відповідальності. Органи, уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення, повинні діяти в межах своїх повноважень та відповідно до встановлених процедур.

Таким чином, адміністративна відповідальність у сфері правоохоронної діяльності є важливим інструментом забезпечення правопорядку, що сприяє зміцненню законності та підвищенню рівня правової культури в суспільстві.

Питання до практичного заняття:

1. Поняття та особливості адміністративної відповідальності
2. Види адміністративних проступків у сфері правоохоронної діяльності
3. Суб'єкти адміністративної відповідальності
4. Процедури притягнення до адміністративної відповідальності
5. Адміністративна відповідальність як засіб забезпечення дисципліни правоохоронців

Питання для самоконтролю:

1. Що таке адміністративна відповідальність та які її основні ознаки?
2. Які види адміністративних проступків поширені у сфері правоохоронної діяльності?
3. Хто може виступати суб'єктами адміністративної відповідальності?
4. У чому полягають особливості процедури притягнення до адміністративної відповідальності?
5. Яке значення має адміністративна відповідальність для забезпечення дисципліни у діяльності правоохоронних органів?

Кейс 1. Порушення правил дорожнього руху

Ситуація: Водій перевищив швидкість на 40 км/год, поліція склала протокол і наклала штраф.

Питання для обговорення:

- Які дії поліції є правомірними?

- Який порядок оскарження штрафу?
- Чи можна розглядати систему автоматичної фіксації правопорушень як обмеження права на захист?
- Наскільки ефективним є механізм оскарження постанов про штраф у суді?
- Чи доцільно впроваджувати бали порушень замість лише штрафів?

Кейс 2. Адміністративна відповідальність поліцейського

Ситуація: Поліцейський поза службою з'явився у громадському місці в стані сп'яніння.

Питання для обговорення:

- Чи може він бути притягнутий до адміністративної відповідальності?
- Які додаткові наслідки можливі?
- Чи повинні поліцейські нести суворішу адміністративну відповідальність за проступки, ніж інші громадяни?
- Чи можна вважати адміністративне правопорушення поліцейського підставою для автоматичного звільнення з органів?
- Як забезпечити баланс між правами поліцейського як громадянина і його службовими обов'язками?

Кейс 3. Порушення правил громадського порядку

Ситуація: Під час мітингу учасник не виконує законних вимог поліцейського.

Питання для обговорення:

- Яка адміністративна відповідальність настає?
- Чи можна застосувати адміністративне затримання?
- Як співвідносяться право на мирні зібрання і адміністративна відповідальність за їх порушення?
- Чи не створює ст. 185 КУпАП ризику для зловживань з боку поліції?

- Як забезпечити, щоб адміністративне затримання не перетворювалося на приховане кримінальне переслідування?

Кейс 4. Порухення ліцензійних умов у сфері охорони

Ситуація: Охоронна фірма працює без ліцензії.

Питання для обговорення:

- Яка відповідальність передбачена?
- Хто має право складати протоколи?
- Чи достатньо адміністративної відповідальності для запобігання нелегальній охоронній діяльності?
- Як уникнути конфлікту між економічною свободою та суворим адміністративним регулюванням?
- Чи має поліція відігравати ключову роль у контролі за приватними охоронними структурами?

Кейс 5. Зловживання правами під час провадження

Ситуація: Громадянин зумисно не з'являється на виклики у справі про адмінправопорушення.

Питання для обговорення:

- Які наслідки неявки?
- Чи можна розглядати справу без нього?
- Чи не порушує можливість розгляду справи за відсутності особи її права на справедливий суд?
- Наскільки ефективним є інститут приводу у справах про адмінправопорушення?
- Чи варто запровадити жорсткіші санкції за зловживання процесуальними правами?

ТЕМА 6. Організаційно-правові засади діяльності поліції

Організаційно-правові засади діяльності поліції в Україні є важливим елементом системи забезпечення правопорядку та безпеки громадян. Основою правового регулювання діяльності поліції є Конституція України, яка закріплює основні права і свободи людини та громадянина, а також визначає загальні принципи діяльності органів виконавчої влади.

Закон України "Про Національну поліцію" є ключовим нормативно-правовим актом, що регламентує діяльність поліції. Цей закон визначає структуру, функції, повноваження та обов'язки поліції, а також встановлює принципи її діяльності, серед яких законність, дотримання прав і свобод людини, відкритість та прозорість, політична нейтральність, взаємодія з населенням на засадах партнерства.

Організаційна структура поліції включає центральний апарат, територіальні органи, а також спеціальні підрозділи, які виконують специфічні завдання. Керівництво поліцією здійснює Міністр внутрішніх справ України, який відповідає за реалізацію державної політики у сфері забезпечення правопорядку.

Важливим аспектом діяльності поліції є її взаємодія з іншими правоохоронними органами, органами державної влади та місцевого самоврядування. Це забезпечує комплексний підхід до вирішення питань безпеки та правопорядку, а також сприяє ефективному виконанню завдань, покладених на поліцію.

Контроль за діяльністю поліції здійснюється як з боку держави, так і з боку громадськості. Державний контроль реалізується через систему внутрішнього контролю, а також через нагляд з боку прокуратури. Громадський контроль забезпечується через діяльність громадських рад та інших інститутів громадянського суспільства.

Таким чином, організаційно-правові засади діяльності поліції в Україні формують основу для ефективного функціонування цього органу, забезпечуючи дотримання прав і свобод громадян та підтримання правопорядку в державі.

Питання до практичного заняття:

1. Правові основи функціонування Національної поліції
2. Структура та завдання поліції в Україні
3. Адміністративно-правові повноваження поліцейських
4. Принципи діяльності поліції
5. Особливості адміністративного нагляду поліції
6. Проблеми удосконалення правового регулювання діяльності поліції

Питання для самоконтролю:

1. Які основні завдання та функції Національної поліції України закріплені у законодавстві?
2. Які принципи діяльності поліції визначені Законом України «Про Національну поліцію»?
3. У чому полягають особливості адміністративно-правових повноважень поліцейських?
4. Як забезпечується дотримання прав і свобод громадян у діяльності поліції?
5. Які форми адміністративного нагляду реалізує поліція у сфері громадського порядку та безпеки?
6. Які проблеми правового регулювання діяльності поліції можна виділити та які шляхи їх удосконалення?

Кейс 1. Розмежування повноважень поліції та місцевого самоврядування

Ситуація: Міська рада ухвалила рішення про обмеження руху транспорту в центральній частині міста, але поліція відмовилася його виконувати, посилаючись на перевищення компетенції органу місцевого самоврядування.

Питання для обговорення:

- Чи має право поліція ігнорувати рішення місцевої ради?
- Як визначається компетенція органів місцевого самоврядування у сфері громадського порядку?
- Який механізм вирішення конфлікту повноважень?

Кейс 2. Виконання наказів керівництва

Ситуація: Поліцейському наказали застосувати спецзасоби проти групи протестувальників, хоча вони не порушували громадського порядку. Він відмовився виконати наказ.

Питання для обговорення:

- Чи мав право поліцейський відмовитися?
- Як співвідносяться законність наказу та обов'язок його виконання?
- Які наслідки для поліцейського у такій ситуації?

Кейс 3. Прозорість і підзвітність поліції

Ситуація: Журналісти вимагають від поліції надати інформацію про розслідування корупційних злочинів у відомстві. Поліція відмовляє, посилаючись на «службову необхідність».

Питання для обговорення:

- Де межа між прозорістю діяльності поліції та захистом таємниці слідства?
- Які механізми забезпечують підзвітність поліції суспільству?
- Чи може відмова поліції бути оскаржена?

Кейс 4. Централізація управління

Ситуація: Обласне управління поліції самостійно запровадило нові правила патрулювання у віддалених громадах, не узгодивши їх із Національною поліцією України.

Питання для обговорення:

- Чи має право територіальне управління встановлювати власні правила?
- Наскільки централізованою є система управління поліцією?
- Які ризики виникають при «локальній автономії» підрозділів?

Кейс 5. Права людини та поліцейські повноваження

Ситуація: Поліція проводить превентивні перевірки документів у громадян у громадському місці без підстав, пояснюючи це «загрозою тероризму».

Питання для обговорення:

- Чи правомірні дії поліції?
- Як забезпечується баланс між безпекою та правами людини?
- Які механізми контролю існують за використанням поліцейських повноважень?

ТЕМА 7. Адміністративно-правовий статус працівників правоохоронних органів

Адміністративно-правовий статус працівників правоохоронних органів є важливим елементом у системі забезпечення правопорядку та безпеки в державі. Цей статус визначає права, обов'язки, відповідальність та гарантії працівників, які виконують функції з охорони прав і свобод громадян, а також захисту суспільних інтересів.

Основою адміністративно-правового статусу працівників правоохоронних органів є їхні службові повноваження, які закріплені в законодавчих актах, таких як закони про поліцію, прокуратуру, службу безпеки та інші спеціалізовані нормативні документи. Ці акти визначають коло завдань, які покладаються на працівників, а також межі їхньої компетенції.

Права працівників правоохоронних органів включають можливість застосування заходів адміністративного примусу, таких як затримання, обшук, вилучення речей і документів, а також використання спеціальних засобів і вогнепальної зброї у випадках, передбачених законом. Ці права надаються для ефективного виконання службових обов'язків, але їх реалізація повинна здійснюватися з дотриманням принципів законності та пропорційності.

Обов'язки працівників правоохоронних органів охоплюють дотримання прав і свобод громадян, забезпечення громадського порядку, запобігання та розкриття злочинів, а також виконання інших завдань, визначених законодавством. Важливим аспектом є також дотримання етичних норм і стандартів поведінки, що сприяє підвищенню довіри суспільства до правоохоронних органів.

Відповідальність працівників правоохоронних органів настає у випадках порушення ними законодавства або службових обов'язків. Це може

бути дисциплінарна, адміністративна або кримінальна відповідальність, залежно від характеру та тяжкості вчиненого правопорушення.

Таким чином, адміністративно-правовий статус працівників правоохоронних органів є комплексним поняттям, яке забезпечує баланс між наданням широких повноважень для виконання службових завдань і встановленням чітких обмежень та відповідальності для запобігання зловживанням.

Питання до практичного заняття:

1. Поняття адміністративно-правового статусу працівника правоохоронного органу.
2. Права та обов'язки правоохоронців.
3. Гарантії правового та соціального захисту працівників правоохоронних органів.
4. Обмеження у правовому статусі правоохоронців.
5. Адміністративна відповідальність працівників правоохоронних органів.

Питання для самоконтролю:

1. Що розуміється під адміністративно-правовим статусом працівника правоохоронного органу?
2. Які основні права та обов'язки мають працівники правоохоронних органів?
3. Які гарантії правового та соціального захисту надаються правоохоронцям?
4. Які існують обмеження у правовому статусі працівників правоохоронних органів?
5. У чому полягають особливості адміністративної відповідальності працівників правоохоронних органів?

Кейс 1. Конфлікт службових і особистих прав

Ситуація: Працівник поліції публічно висловив у соцмережах критику керівництва. Йому загрожує дисциплінарне стягнення.

Питання для обговорення:

- Чи обмежується свобода слова працівника поліції його службовим статусом?
- Як співвідноситься право на критику з принципом субординації?
- Чи має значення, чи висловлювання містили факти чи лише оціночні судження?

Кейс 2. Адміністративна відповідальність під час служби

Ситуація: Поліцейський керував авто в стані сп'яніння у вільний від служби час.

Питання для обговорення:

- Чи можна вважати це лише як адміністративне правопорушення чи також як дисциплінарний проступок?
- Чи повинна дисциплінарна відповідальність бути суворішою, ніж для цивільних осіб?
- Чи доцільно передбачати автоматичне звільнення за такі дії?

Кейс 3. Заборона страйків і колективного захисту прав

Ситуація: Група поліцейських організувала акцію протесту проти низької зарплати, вимагаючи підвищення. Керівництво кваліфікувало це як дисциплінарне порушення.

Питання для обговорення:

- Чи мають право працівники поліції на страйк?
- Як забезпечити їхнє право на захист соціально-економічних інтересів?

- Чи є створення поліцейських профспілок виправданим інструментом балансу?

Кейс 4. Поліцейський і корупційні ризики

Ситуація: Поліцейський отримав у подарунок дорогий годинник від підприємця «на знак вдячності». Він стверджує, що це – «приватні стосунки», не пов'язані з службою.

Питання для обговорення:

- Як відмежувати «подарунок» від «неправомірної вигоди» в адміністративно-правовому контексті?
- Чи можна вважати прийняття подарунка порушенням адміністративного статусу службовця?
- Чи повинні діяти для поліцейських суворіші антикорупційні обмеження, ніж для інших держслужбовців?

Кейс 5. Обмеження політичної діяльності

Ситуація: Працівник поліції бере участь у передвиборній агітації як довірена особа кандидата.

Питання для обговорення:

- Чи має право поліцейський займатися політичною діяльністю у вільний від служби час?
- Як співвідносяться його права як громадянина та обмеження, пов'язані зі службою?
- Чи є це порушенням адміністративно-правового статусу?

ТЕМА 8. Адміністративно-правові основи служби в правоохоронних органах

Служба в правоохоронних органах передбачає роботу в установах, які відповідають за забезпечення законності, правопорядку, захист прав громадян, боротьбу зі злочинністю та притягнення правопорушників до відповідальності. Це може бути робота в Національній поліції, Службі безпеки України, прокуратурі та інших органах, що здійснюють правоохоронну діяльність. Щоб стати правоохоронцем, потрібно відповідати певним вимогам, пройти конкурсний відбір та підготовку.

Закон «Про національну поліцію» визначає правові засади організації та діяльності Національної поліції України, статус поліцейських, а також порядок проходження служби в Національній поліції України.

Призначення на посади поліцейських здійснюють посадові особи органів (закладів, установ) поліції відповідно до номенклатури посад, яку затверджує Міністерство внутрішніх справ України. У разі проведення конкурсу для визначення кандидата для призначення на відповідну посаду призначення на посади поліцейських здійснюють посадові особи органів (закладів, установ) поліції згідно з номенклатурою посад, яку затверджує Міністерство внутрішніх справ України, та відповідно до результатів конкурсу. Призначення на посади курсантів (слухачів) вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, здійснюють керівники таких закладів.

Призначення та звільнення з посад поліцейських здійснюється наказами посадових осіб, зазначених у статті 47 Закону.

Накази про зарахування поліцейських курсантами, слухачами денної форми навчання до вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, є підставою для звільнення таких осіб зі штатних посад, які вони займають в органах (закладах, установах) поліції.

Випускники вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, після закінчення навчання призначаються на посади в органах (закладах, установах) поліції наказами посадових осіб поліції, зазначених у статті 47 Закону.

Перед вибуттям до нового місця служби поліцейський має здати посаду: здати всю службову документацію, спеціальні засоби, зброю, матеріальні цінності, закріплені за поліцейським, не пізніше ніж через місяць від дня одержання органом (закладом, установою) витягу з наказу про переміщення по службі.

До зазначеного строку не зараховується час перебування поліцейського у відпустці, відрядженні, на лікарняному.

На службу в поліції можуть бути прийняті громадяни України віком від 18 років, які мають повну загальну середню освіту, незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, які володіють українською мовою відповідно до рівня, визначеного згідно із Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

Вимоги щодо рівня фізичної підготовки для поліцейських та кандидатів, які вступають на службу в поліції, затверджує Міністерство внутрішніх справ України.

Незалежно від професійних та особистих якостей, рівня фізичної підготовки та стану здоров'я на службу в поліції не можуть бути прийняті особи у випадках, визначених частиною другою статті 61 Закону, а також особи які:

- 1) відмовляються від взяття на себе зобов'язань дотримуватися обмежень та/або від складання Присяги поліцейського, визначених законом;
- 2) особи, які звільнені або мали бути звільнені з посад на підставі Закону України «Про очищення влади».

Громадяни України, які виявили бажання вступити на службу в поліції, з метою визначення стану їхнього здоров'я зобов'язані пройти медичні обстеження, а також перевірку рівня фізичної підготовки, психофізіологічне обстеження, обстеження на предмет виявлення алкогольної, наркотичної та токсичної залежності в порядку, визначеному Міністерством внутрішніх справ України.

Громадяни України, які виявили бажання вступити на службу в поліції, за їхньою згодою проходять тестування на поліграфі.

Відповідно до порядку, встановленого законом, щодо осіб, які претендують на службу в поліції, проводиться спеціальна перевірка, порядок проведення якої визначається законом та іншими нормативно-правовими актами.

Питання до практичного заняття:

1. Загальні положення про порядок проходження служби в правоохоронних органах.
2. Права, обов'язки і відповідальність осіб рядового і начальницького складу.
3. Присвоєння, зниження та позбавлення спеціальних звань.
4. Призначення на посади, переміщення і просування по службі.
5. Атестація і відпустки. Звільнення зі служби.
6. Особливості проходження служби окремими категоріями осіб начальницького складу.

Питання для самоконтролю:

1. Загальні положення Дисциплінарного статуту та його основні поняття.
2. Основні обов'язки осіб рядового і начальницького складу щодо дотримання службової дисципліни.

3. Оскарження дисциплінарних стягнень.
4. Правовий та соціальний захист співробітників.

Кейс 1. Прийняття на службу

Ситуація: Кандидат на службу в поліції склав усі іспити, але його не прийняли через інформацію про дисциплінарні стягнення під час роботи в іншому органі державної влади. Він вважає це дискримінацією.

Питання для обговорення:

- Чи може дисциплінарне минуле бути підставою для відмови у прийнятті на службу?
- Як співвідносяться принцип рівного доступу до публічної служби та вимоги доброчесності?
- Які механізми оскарження відмови передбачені законом?

Кейс 2. Проходження служби та службова кар'єра

Ситуація: Поліцейського неодноразово обійшли під час атестаційного просування по службі, хоча він має високі результати. Він підозрює упередженість керівництва.

Питання для обговорення:

- Як забезпечується прозорість і об'єктивність просування по службі?
- Чи існує ефективний механізм оскарження рішень атестаційних комісій?
- Чи можуть громадськість або незалежні експерти брати участь у контролі таких процедур?

Кейс 3. Дисциплінарна відповідальність

Ситуація: Службовця поліції відсторонили від виконання обов'язків через «втрату довіри», але конкретних фактів йому не надали.

Питання для обговорення:

- Чи відповідає принципам адміністративного права таке «розмите» формулювання підстав дисциплінарної відповідальності?
- Які гарантії має працівник проти свавілля керівництва?
- Чи можна порівняти дисциплінарне провадження у поліції з адміністративним судочинством за стандартами захисту прав?

Кейс 4. Обмеження та заборони на службі

Ситуація: Працівник правоохоронного органу у вільний час підробляє в приватній охоронній фірмі. Керівництво вважає це порушенням закону.

Питання для обговорення::

- Чи має право правоохоронець займатися додатковою діяльністю?
- Як адміністративне право регулює сумісництво та конфлікт інтересів?
- Чи не порушує це права на працю та економічну свободу службовця?

Кейс 5. Припинення служби

Ситуація: Поліцейського звільнили за «службову невідповідність», проте він доводить, що причиною є його конфлікт із керівництвом.

Питання для обговорення:

- Які законні підстави для звільнення зі служби передбачені адміністративним правом?
- Як забезпечити об'єктивність та справедливність процедур припинення служби?
- Чи достатньо ефективним є механізм судового оскарження таких рішень?

ТЕМА 9. Забезпечення прав і свобод людини, законності та дисципліни в адміністративній діяльності Національної поліції

Національна поліція України (поліція) - це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

Завданнями поліції є надання поліцейських послуг у сферах:

- 1) забезпечення публічної безпеки і порядку;
- 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави;
- 3) протидії злочинності;
- 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

Правова основа діяльності поліції.

У своїй діяльності поліція керується Конституцією України, міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, цим та іншими законами України, актами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, а також виданими відповідно до них актами Міністерства внутрішніх справ України, іншими нормативно-правовими актами.

На працівників поліції (поліцейських та державних службовців) поширюється дія Закону України «Про запобігання корупції».

Поліція у своїй діяльності керується принципом верховенства права, відповідно до якого людина, її права та свободи визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість діяльності держави.

Принцип верховенства права застосовується з урахуванням практики Європейського суду з прав людини.

Під час виконання своїх завдань поліція забезпечує дотримання прав і свобод людини, гарантованих Конституцією та законами України, а також міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, і сприяє їх реалізації.

Обмеження прав і свобод людини допускається виключно на підставах та в порядку, визначених Конституцією і законами України, за нагальної необхідності і в обсязі, необхідному для виконання завдань поліції.

Здійснення заходів, що обмежують права та свободи людини, має бути негайно припинене, якщо мета застосування таких заходів досягнута або немає необхідності подальшого їх застосування.

Поліцейським за будь-яких обставин заборонено сприяти, здійснювати, підбурювати або терпимо ставитися до будь-яких форм катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання.

У разі виявлення таких дій кожен поліцейський зобов'язаний негайно вжити всіх можливих заходів щодо їх припинення та обов'язково доповісти безпосередньому керівництву про факти катування та наміри їх застосування. У разі приховування фактів катування або інших видів неналежного поводження поліцейськими керівник органу протягом доби з моменту отримання відомостей про такі факти зобов'язаний ініціювати проведення службового розслідування та притягнення винних до відповідальності.

У разі виявлення таких дій поліцейський зобов'язаний повідомити про це орган досудового розслідування, уповноважений на розслідування відповідних кримінальних правопорушень, вчинених поліцейськими.

У діяльності поліції забороняються будь-які привілеї чи обмеження за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовною або іншими ознаками.

Поліція діє виключно на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України.

Поліцейському заборонено виконувати злочинні чи явно незаконні розпорядження та накази.

Накази, розпорядження та доручення вищих органів, керівників, посадових та службових осіб, службова, політична, економічна або інша доцільність не можуть бути підставою для порушення поліцейським Конституції та законів України.

Під час дії воєнного стану поліція діє згідно із призначенням та специфікою діяльності з урахуванням тих обмежень прав і свобод громадян, а також прав і законних інтересів юридичних осіб, що визначаються відповідно до Конституції України та Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

Питання до практичного заняття:

1. Принципи діяльності поліції.
2. Дотримання прав і свобод людини.
3. Законність в адміністративній діяльності Національної поліції.
4. Дисципліна в адміністративній діяльності Національної поліції.
5. Дисциплінарні стягнення.

Питання для самоконтролю:

1. Дисциплінарний статут Національної поліції України.
2. Дисциплінарна відповідальність працівників поліції.

Кейс 1. Перевірка документів

Ситуація: Поліція проводить масову перевірку документів у метро «для профілактики правопорушень», не маючи конкретних підстав. Громадяни скаржаться на порушення їхніх прав.

Проблемні питання:

- Чи відповідає така перевірка принципу законності та пропорційності?
- Де межа між превенцією та надмірним втручанням у приватне життя?
- Чи повинні існувати додаткові гарантії проти «профілактичних» зловживань?

Кейс 2. Застосування фізичної сили

Ситуація: Поліцейські застосували силу для затримання учасника мітингу, який лише голосно висловлював протест, але не чинив опору.

Проблемні питання:

- Чи відповідає таке застосування сили стандартам законності й необхідності?
- Як співвідноситься свобода зібрань і обов'язок поліції підтримувати громадський порядок?
- Які дисциплінарні та правові наслідки можуть настати для поліцейських?

Кейс 3. Відеофіксація дій поліції

Ситуація: Громадянин знімає дії поліцейських на телефон, але ті вимагають припинити зйомку, мотивуючи «службовою таємницею».

Проблемні питання:

- Чи має право громадянин фіксувати дії правоохоронців?
- Чи можна вважати заборону зйомки порушенням принципу відкритості поліції?

- Яким чином відеофіксація сприяє дотриманню дисципліни та законності?

Кейс 4. Дисциплінарне провадження

Ситуація: Поліцейський перевищив повноваження під час затримання, але службове розслідування було закрито «за відсутністю складу проступку», хоча є відеодокази.

Проблемні питання:

- Як забезпечити об'єктивність дисциплінарного контролю в поліції?
- Чи повинні бути незалежні органи розслідування дій правоохоронців?
- Як балансувати між корпоративною солідарністю та принципом невідворотності відповідальності?

Кейс 5. Забезпечення прав затриманих

Ситуація: Затриманому громадянину не повідомили про його право на адвоката протягом кількох годин після затримання. Поліція пояснила це «оперативною необхідністю».

Проблемні питання:

- Чи допускає адміністративне право відтермінування реалізації прав затриманого?
- Як співвідносяться права особи та інтереси ефективності поліції?
- Чи може таке порушення стати підставою для визнання дій поліції незаконними?

ТЕМА 10. Правові засади взаємодії правоохоронних органів з громадськістю

Правоохоронний орган здійснює свою діяльність на засадах відкритості та прозорості в межах, визначених Конституцією та законами України.

Поліція забезпечує постійне інформування органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також громадськості про свою діяльність у сфері охорони та захисту прав і свобод людини, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку.

Поліція забезпечує доступ до публічної інформації, володільцем якої вона є, у порядку та відповідно до вимог, визначених законом.

Поліція може оприлюднювати (поширювати) інформацію з обмеженим доступом лише у випадках та в порядку, визначених законом.

Нормативно-правові акти, що регламентують діяльність поліції, обов'язково оприлюднюються на веб-порталі центрального органу управління поліції. Нормативно-правові акти з обмеженим доступом оприлюднюються у випадках та в порядку, визначених законом.

Проекти нормативно-правових актів, що стосуються прав та свобод людини, обов'язково проходять громадське обговорення в порядку, визначеному Міністром внутрішніх справ України.

Поліція забезпечує захист прав та свобод людини незалежно від політичних переконань та партійної належності. Поліція у своїй діяльності є незалежною від рішень, заяв чи позицій політичних партій та громадських об'єднань. В органах і підрозділах поліції заборонено використовувати будь-які предмети, на яких зображена символіка політичних партій, та провадити політичну діяльність. Поліцейським заборонено висловлювати особисте ставлення до діяльності політичних партій під час виконання службових повноважень, а також використовувати службові повноваження у політичних цілях.

Діяльність поліції здійснюється в тісній співпраці та взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства і спрямована на задоволення їхніх потреб.

З метою визначення причин та/або умов учинення правопорушень планування службової діяльності органів і підрозділів поліції здійснюється з урахуванням специфіки регіону та проблем територіальних громад. Рівень довіри населення до поліції є основним критерієм оцінки ефективності діяльності органів і підрозділів поліції. Оцінка рівня довіри населення до поліції проводиться незалежними соціологічними службами в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Питання до практичного заняття:

1. Роль пропозицій, заяв та скарг громадян в забезпеченні законності в адміністративній діяльності поліції.
2. Правова основа організації роботи зі зверненнями громадян в поліції.
3. Поняття та види звернень громадян.
4. Строки і порядок розгляду звернень громадян поліцією.
5. Документація щодо розгляду звернень громадян до поліції.

Питання для самоконтролю:

1. Організація роботи зі зверненнями народних депутатів України та спеціальних інших категорій громадян.
2. Відповідальність працівників поліції за порушення законодавства про звернення громадян.
3. Відкритість та прозорість діяльності поліції.
4. Взаємодія з населенням на засадах партнерства

Кейс 1. Публічні консультації

Ситуація: Поліція розробляє нову програму з профілактики злочинності, але не проводить громадських слухань, обмежившись лише внутрішнім обговоренням.

Проблемні питання:

- Чи обов'язкова участь громадськості в таких програмах?
- Які правові наслідки може мати ігнорування принципу публічності?
- Як забезпечити баланс між оперативністю рішень і залученням громадян?

Кейс 2. Громадські формування з охорони порядку

Ситуація: У місті діє громадське формування, що активно патрулює вулиці. Проте його члени втручаються у дії поліції та перевищують свої повноваження.

Проблемні питання:

- Які межі компетенції громадських формувань у сфері безпеки?
- Хто має здійснювати контроль за їх діяльністю?
- Як уникнути конфлікту повноважень між поліцією та громадськістю?

Кейс 3. Відкритість інформації

Ситуація: Журналісти просять поліцію надати статистику щодо злочинів у районі. У відповідь їм повідомляють, що ці дані є «службовою інформацією».

Проблемні питання:

- Яка інформація про діяльність поліції має бути відкритою?
- Як розмежувати «службову таємницю» і право суспільства знати?
- Чи є відмова поліції порушенням принципів взаємодії з громадськістю?

Кейс 4. Використання соцмереж

Ситуація: Поліція публікує фото затриманих у соцмережах, закликаючи громадян упізнати їх. Правозахисники вважають це порушенням презумпції невинуватості.

Проблемні питання:

- Чи допустиме використання таких методів комунікації?
- Як забезпечити баланс між інтересами слідства та правами людини?
- Чи існують правові межі публічності в діяльності поліції?

Кейс 5. Громадська рада при поліції

Ситуація: При обласному управлінні поліції створено громадську раду, але фактично вона не має доступу до реальних механізмів впливу на прийняття рішень.

Проблемні питання:

- Який правовий статус громадських рад при органах поліції?
- Чи можуть вони реально впливати на політичні та управлінські рішення?
- Як удосконалити механізми громадського контролю за поліцією?

ТЕМА 11. Адміністративно-правові механізми протидії корупції в правоохоронних органах

Корупція в правоохоронних органах є однією з найсерйозніших загроз для ефективного функціонування держави та суспільства. Вона підриває довіру громадян до державних інституцій, сприяє поширенню злочинності та створює умови для безкарності. У зв'язку з цим, адміністративно-правові механізми протидії корупції в правоохоронних органах є надзвичайно важливими для забезпечення законності та правопорядку.

Одним із ключових елементів цих механізмів є створення та впровадження антикорупційних програм, які передбачають комплекс заходів, спрямованих на запобігання, виявлення та розслідування корупційних правопорушень. Такі програми включають регулярний моніторинг діяльності правоохоронців, проведення внутрішніх аудитів та перевірок, а також навчання персоналу з питань етики та антикорупційної поведінки.

Важливу роль у протидії корупції відіграє також законодавче забезпечення. Законодавчі акти, що регулюють діяльність правоохоронних органів, повинні містити чіткі норми щодо відповідальності за корупційні дії, а також механізми їх реалізації. Зокрема, це стосується визначення процедур розслідування корупційних злочинів, захисту викривачів корупції та забезпечення прозорості в діяльності правоохоронних органів.

Крім того, ефективна протидія корупції неможлива без належного контролю з боку громадськості та засобів масової інформації. Громадські організації та журналісти можуть виступати як незалежні спостерігачі, виявляючи та оприлюднюючи факти корупції, що сприяє підвищенню відповідальності правоохоронців.

Таким чином, адміністративно-правові механізми протидії корупції в правоохоронних органах є комплексом заходів, що включають законодавче регулювання, внутрішній контроль, навчання персоналу та залучення

громадськості. Їх ефективне впровадження є запорукою підвищення довіри до правоохоронних органів та зміцнення правопорядку в державі.

Питання до практичного заняття:

1. Поняття та види корупції у правоохоронних органах
2. Адміністративно-правові засоби запобігання корупції
3. Роль НАЗК у формуванні антикорупційної політики
4. Спеціальні заходи контролю та моніторингу доброчесності правоохоронців
5. Проблеми ефективності адміністративно-правових механізмів протидії корупції

Питання для самоконтролю:

1. Що таке корупція у правоохоронних органах та які її основні прояви?
2. Які адміністративно-правові засоби застосовуються для запобігання корупції в правоохоронних органах?
3. Яку роль відіграє НАЗК у формуванні та реалізації антикорупційної політики?
4. Які механізми контролю та моніторингу доброчесності працівників правоохоронних органів використовуються в Україні?
5. Які проблеми ефективності адміністративно-правових механізмів протидії корупції існують та які шляхи їх подолання можна запропонувати?

Кейс 1. Незадекларовані доходи

Ситуація: Керівник підрозділу поліції не вніс до електронної декларації відомості про квартиру, записану на дружину. Пояснює це тим, що майно оформлене «на іншу особу».

Питання для обговорення:

- Чи можна це вважати адміністративним правопорушенням, пов'язаним із корупцією?
- Які адміністративно-правові санкції можливі?
- Чи достатньо існуючих механізмів фінансового контролю для запобігання таким порушенням?

Кейс 2. Конфлікт інтересів

Ситуація: Працівник поліції розглядає справу щодо підприємства, власником якого є його близький родич. Він не повідомляє керівництво про конфлікт інтересів.

Питання для обговорення:

- Які адміністративно-правові обов'язки має службовець у випадку конфлікту інтересів?
- Які наслідки настають у разі невиконання цих обов'язків?
- Як удосконалити контроль за дотриманням правил доброчесності в поліції?

Кейс 3. Подарунок поліцейському

Ситуація: Підприємець подарував працівнику поліції дорогий телефон «на знак подяки» за оперативне розслідування. Поліцейський прийняв подарунок.

Питання для обговорення:

- Чи можна це розцінювати як корупційне правопорушення?
- Де межа між «допустимими подарунками» та забороненою вигодою?
- Як адміністративне право може врегулювати подібні ситуації?

Кейс 4. Використання службового становища

Ситуація: Керівник відділу Нацполіції вимагає від підлеглих відпрацьовувати «особисті доручення» поза службою. У скарзі громадяни вказують, що це – зловживання службовим становищем.

Питання для обговорення:

- Чи є це адміністративним правопорушенням, пов'язаним із корупцією?
- Які органи уповноважені розглядати такі скарги?
- Як забезпечити ефективний дисциплінарний та адміністративний контроль?

Кейс 5. Відмова від проходження перевірки

Ситуація: Поліцейський відмовляється проходити перевірку на доброчесність, мотивуючи це «порушенням його особистих прав».

Питання для обговорення:

- Чи має право правоохоронець відмовитися від перевірки?
- Як співвідносяться права особи та обов'язок служби забезпечувати антикорупційні стандарти?
- Чи потрібні додаткові адміністративно-правові механізми для забезпечення прозорості таких процедур?

ТЕМА 12. Особливості адміністративного провадження у справах про правопорушення

Адміністративні провадження здійснюються відповідно до певних стадій із дотриманням принципів адміністративного процесу.

Провадження у справах про адміністративні проступки – це нормативно врегульована діяльність повноважених суб'єктів із застосування адміністративної відповідальності за скоєний адміністративний проступок, а також попередження адміністративних правопорушень.

Це провадження має такі особливості:

- 1) воно виникає тільки у зв'язку зі вчиненням адміністративного проступку;
- 2) для нього властиве встановлене законодавством коло суб'єктів;
- 3) йому властива індивідуальність процесуальних актів, які ухвалюються в ході провадження;
- 4) застосування під час цього провадження заходів державного примусу зумовлює високий ступінь формалізації процесу;
- 5) за допомогою цього провадження реалізуються заходи адміністративної відповідальності.

Завданнями провадження у справах про адміністративні правопорушення згідно зі ст. 245 КУпАП є своєчасне, усебічне, повне й об'єктивне з'ясування обставин кожної справи, вирішення її відповідно до законодавства, забезпечення виконання винесеної постанови, а також виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень, запобігання правопорушенням, виховання громадян у дусі дотримання законів, зміцнення законності.

Строки розгляду справ про адміністративне правопорушення є короткими: 15 діб, 7 діб, 5 діб, 3 доби, 1 доба, невідкладно після виявлення правопорушення та отримання відомостей про суб'єкта цього правопорушення. Таке становище пояснюється тим, що адміністративне

правопорушення здебільшого легко встановлюється і, як правило, не потребує багато часу для розслідування й розгляду порівняно з кримінальними справами.

Існує два види провадження у справах про адміністративний проступок – звичайне та спрощене.

Звичайне провадження здійснюється у більшості справ і детально регламентовано чинним законодавством. Воно передбачає складання протоколу – визначає зміст, запобіжні заходи і порядок їх застосування; права і обов'язки учасників провадження; порядок розгляду справ; факти, обставини, що є доказами.

Спрощене провадження застосовується щодо невеликої кількості правопорушень, прямо передбачених ст. 258 КУпАП. Таке провадження характеризується мінімумом процесуальних дій та їх оперативністю.

Питання до практичного заняття:

1. Поняття та особливості адміністративного провадження.
2. Докази у справах про адміністративні правопорушення
3. Права та обов'язки осіб, які беруть участь у провадженні у справах про адміністративні правопорушення
4. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення

Питання для самоконтролю:

1. Права особи, яку притягують до адміністративної відповідальності.
2. Учасники провадження у справах про адміністративні проступки.
3. Доказування у справах про адміністративні проступки.
4. Виконання постанов у справі про адміністративні проступки.

Кейс 1. Порухення строків розгляду справи

Ситуація: Справа про адміністративне правопорушення щодо дрібного хуліганства була розглянута судом через 5 місяців після події.

Правопорушник заявив, що строки притягнення минули.

Питання для обговорення:

- Які строки встановлені законом для розгляду адміністративних справ?
- Чи повинно провадження закриватися автоматично після їх закінчення?
- Як забезпечити баланс між швидкістю провадження та повнотою розслідування?

Кейс 2. Відсутність перекладача

Ситуація: Іноземець був притягнутий до адміністративної відповідальності за порушення правил перебування в Україні. Протокол склали без перекладача, хоча він не розумів української.

Питання для обговорення:

- Чи є це порушенням права на захист у адміністративному провадженні?
- Які правові наслідки має відсутність перекладу?
- Чи підлягає рішення скасуванню через процесуальні порушення?

Кейс 3. Використання доказів

Ситуація: Поліцейські склали протокол про керування авто у стані сп'яніння, посилаючись лише на «зовнішні ознаки». Медичний огляд проведено не було.

Питання для обговорення:

- Які докази в адміністративному провадженні є належними та допустимими?
- Чи може суд ухвалити рішення без об'єктивних підтверджень?

- Як запобігти зловживанню при збиранні доказів?

Кейс 4. Подання апеляції

Ситуація: Громадянин, визнаний винним у порушенні правил благоустрою, подав апеляцію після закінчення 10-денного строку, мотивуючи це хворобою.

Питання для обговорення:

- Чи можна поновити строк оскарження в адміністративних справах?
- Які критерії для визнання причин «поважними»?
- Чи не суперечить це принципу правової визначеності?

Кейс 5. Відсутність особи під час розгляду справи

Ситуація: Справу про адміністративне правопорушення розглянули без присутності особи, яку звинувачували. Вона стверджує, що не була належно повідомлена.

Питання для обговорення:

- Які гарантії участі особи у адміністративному провадженні передбачені законом?
- Чи є розгляд без належного повідомлення підставою для скасування рішення?
- Як забезпечити реальне право особи на захист у таких справах?

ТЕМА 13. Адміністративно-правові аспекти діяльності органів досудового розслідування

Органи досудового розслідування відіграють ключову роль у забезпеченні правопорядку та реалізації правосуддя в Україні. Їх діяльність регулюється як кримінально-процесуальним, так і адміністративним правом, що забезпечує ефективність та законність їх функціонування.

Адміністративно-правові аспекти діяльності органів досудового розслідування охоплюють низку важливих елементів. По-перше, це організаційно-правові засади, які визначають структуру, компетенцію та повноваження цих органів. Законодавство чітко регламентує порядок створення, реорганізації та ліквідації органів досудового розслідування, що забезпечує стабільність та передбачуваність їх діяльності.

По-друге, адміністративно-правове регулювання включає процедури контролю та нагляду за діяльністю органів досудового розслідування. Це важливо для запобігання зловживанням владою та забезпечення дотримання прав і свобод громадян. Відповідні механізми контролю реалізуються через систему внутрішнього та зовнішнього нагляду, включаючи прокурорський нагляд та судовий контроль.

По-третє, адміністративно-правові норми визначають порядок взаємодії органів досудового розслідування з іншими державними органами, установами та організаціями. Це включає обмін інформацією, координацію дій та спільні заходи, що сприяють ефективному розслідуванню злочинів та забезпеченню правопорядку.

Нарешті, важливим аспектом є адміністративна відповідальність посадових осіб органів досудового розслідування за порушення законодавства. Це забезпечує підзвітність та підконтрольність їх діяльності, стимулюючи дотримання правових норм та етичних стандартів.

Таким чином, адміністративно-правові аспекти діяльності органів досудового розслідування є невід'ємною частиною системи забезпечення правопорядку, що сприяє ефективному та законному виконанню їх функцій.

Питання до практичного заняття:

1. Правові основи діяльності органів досудового розслідування.
2. Адміністративно-правовий статус слідчого.
3. Гарантії дотримання прав учасників досудового розслідування.
4. Адміністративний контроль у сфері досудового розслідування.
5. Проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності органів досудового розслідування.

Питання для самоконтролю:

1. Які правові основи діяльності органів досудового розслідування в Україні?
2. У чому полягає адміністративно-правовий статус слідчого?
3. Які гарантії дотримання прав учасників досудового розслідування забезпечуються адміністративним правом?
4. Які форми адміністративного контролю застосовуються у сфері досудового розслідування?
5. Які основні проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності органів досудового розслідування існують сьогодні?

Кейс 1. Належне оформлення матеріалів

Ситуація: Слідчий склав протокол огляду місця події, але не зазначив усіх свідків та не підписав документ потерпілий.

Питання для обговорення:

- Чи є цей протокол належним доказом у адміністративному провадженні?

- Як адміністративне право регулює формальну сторону дій слідчих?
- Які наслідки для досудового розслідування та судового розгляду може мати недотримання процедур?

Кейс 2. Недопуск адвоката

Ситуація: Особа, підозрювана у правопорушенні, звернулася до слідчого за захистом, але її адвоката не допустили на зустріч.

Питання для обговорення:

- Які права підозрюваного гарантує адміністративне та кримінальне законодавство?
- Чи є це порушенням принципу законності та дисципліни?
- Як слідчий повинен забезпечити участь адвоката у досудовому провадженні?

Кейс 3. Превентивні заходи

Ситуація: Слідчий наклав тимчасовий доступ до комп'ютерних даних підприємства без постанови суду, мотивуючи це «невідкладною необхідністю».

Питання для обговорення:

- Чи є такі дії законними в адміністративно-правовому аспекті?
- Як визначити межу між невідкладними діями та порушенням прав?
- Які механізми контролю існують для перевірки правомірності таких дій?

Кейс 4. Взаємодія з іншими органами

Ситуація: Орган досудового розслідування запросив інформацію у місцевої ради, але чиновники відмовили, посилаючись на «комерційну таємницю».

Питання для обговорення:

- Як адміністративне право регулює взаємодію слідчих органів з органами влади та приватними структурами?
- Чи можна вимагати надання інформації без погодження суду?
- Які наслідки настають у разі відмови?

Кейс 5. Дисциплінарна відповідальність слідчого

Ситуація: Слідчий постійно порушує строки розслідування адміністративних правопорушень, що призводить до затримок у розгляді справ.

Питання для обговорення:

- Які адміністративно-правові механізми дисциплінарного впливу на слідчих існують?
- Як забезпечити відповідальність без надмірного тиску на слідчого?
- Чи достатньо наявних правил для підтримання законності та дисципліни?

ТЕМА 14. Міжнародні стандарти адміністративно-правового забезпечення правоохоронної діяльності

Міжнародні стандарти адміністративно-правового забезпечення правоохоронної діяльності відіграють ключову роль у формуванні ефективних та справедливих систем правопорядку в різних країнах. Ці стандарти, розроблені на основі багаторічного досвіду та співпраці між державами, міжнародними організаціями та експертами, спрямовані на забезпечення дотримання прав людини, підвищення ефективності правоохоронних органів та зміцнення довіри суспільства до них.

Одним із основних документів, що регулює міжнародні стандарти в цій сфері, є Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку, прийнятий Генеральною Асамблеєю ООН у 1979 році. Цей документ встановлює принципи законності, гуманності та професіоналізму, яких повинні дотримуватися правоохоронці у своїй діяльності. Зокрема, він наголошує на необхідності поваги до прав і свобод людини, забороні катувань та жорстокого поводження, а також на важливості прозорості та підзвітності правоохоронних органів.

Європейський суд з прав людини також відіграє значну роль у формуванні стандартів адміністративно-правового забезпечення правоохоронної діяльності. Його рішення встановлюють прецеденти, які впливають на національні законодавства країн-членів Ради Європи, забезпечуючи дотримання Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Крім того, важливим елементом міжнародних стандартів є рекомендації та керівні принципи, розроблені такими організаціями, як Інтерпол, Європол та ОБСЄ. Вони надають методичну підтримку та сприяють обміну досвідом між країнами, що дозволяє підвищити ефективність боротьби зі злочинністю на міжнародному рівні.

Отже, міжнародні стандарти адміністративно-правового забезпечення правоохоронної діяльності є невід'ємною частиною сучасних правових систем, сприяючи зміцненню правопорядку та захисту прав людини у глобальному масштабі.

Питання до практичного заняття:

1. Міжнародні документи у сфері захисту прав людини та правоохоронної діяльності.
2. Вплив стандартів Ради Європи та Європейського суду з прав людини.
3. Роль ООН та ОБСЄ у формуванні міжнародних стандартів правоохоронної діяльності.
4. Адаптація українського адміністративного права до міжнародних стандартів.
5. Проблеми та перспективи імплементації міжнародних стандартів в Україні.

Питання для самоконтролю:

1. Які міжнародні документи визначають стандарти у сфері правоохоронної діяльності?
2. Який вплив на національне адміністративне право мають стандарти Ради Європи та практика Європейського суду з прав людини?
3. Яку роль відіграють ООН та ОБСЄ у формуванні міжнародних стандартів правоохоронної діяльності?
4. У чому полягає необхідність адаптації українського адміністративного права до міжнародних стандартів?
5. Які основні проблеми та перспективи імплементації міжнародних стандартів у сфері правоохоронної діяльності в Україні?

Кейс 1. Використання сили

Ситуація: Поліція під час мирної демонстрації застосувала силу до учасників, що викликало критику міжнародних правозахисних організацій.

Проблемні питання:

- Які міжнародні стандарти регулюють застосування сили поліцією (наприклад, Принципи ООН щодо застосування сили)?
- Чи відповідає поведінка поліції принципам необхідності та пропорційності?
- Які механізми міжнародного контролю та моніторингу можуть застосовуватися у таких випадках?

Кейс 2. Права людини під час затримання

Ситуація: Поліцейський не повідомив затриманому про право на адвоката та право на мовного перекладача, що викликало скарги до Європейського суду з прав людини.

Проблемні питання:

- Які міжнародні документи гарантують права затриманих (ЄКПЛ, Загальна декларація ООН)?
- Як національні адміністративні норми співвідносяться з міжнародними стандартами?
- Які наслідки для правоохоронного органу має порушення цих стандартів?

Кейс 3. Антикорупційні стандарти

Ситуація: У правоохоронному органі запровадили внутрішню систему моніторингу, але вона не відповідає рекомендаціям GRECO.

Проблемні питання:

- Які міжнародні стандарти антикорупційної діяльності поліції існують?

- Як оцінювати ефективність національних антикорупційних механізмів у порівнянні з міжнародними нормами?
- Чи обов'язкові рекомендації міжнародних організацій для національних структур?

Кейс 4. Співпраця з міжнародними органами

Ситуація: Поліція відмовилася надавати інформацію про транскордонну злочинну групу міжнародному правоохоронному органу, посилаючись на «державну таємницю».

Проблемні питання:

- Як міжнародні стандарти регулюють співпрацю правоохоронних органів різних країн?
- Які юридичні механізми дозволяють збалансувати безпеку держави та міжнародне співробітництво?
- Чи може відмова порушувати міжнародні зобов'язання держави?

Кейс 5. Навчання та підвищення кваліфікації

Ситуація: Працівники поліції не проходять навчання за міжнародними стандартами з прав людини, що призводить до численних скарг громадян.

Проблемні питання:

- Чи є міжнародні стандарти обов'язковими для внутрішніх навчальних програм поліції?
- Як впровадження таких стандартів впливає на дотримання законності та прав людини?
- Які механізми контролю та моніторингу забезпечують відповідність навчання міжнародним нормам?

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Роль адміністративного права у формуванні правопорядку в Україні
2. Функції адміністративного права у правоохоронній діяльності
3. Баланс між правами громадян та повноваженнями правоохоронних органів
4. Місце адміністративного права в системі права України
5. Адміністративне право як основа діяльності правоохоронних органів
6. Поняття адміністративної процедури у правоохоронній діяльності
7. Види адміністративних процедур у правоохоронних органах
8. Адміністративне провадження у справах про адміністративні правопорушення
9. Значення адміністративних процедур для забезпечення прав і свобод громадян
10. Проблеми реалізації адміністративних процедур у правоохоронній діяльності
11. Форми взаємодії правоохоронних органів з органами державної влади
12. Взаємодія правоохоронних органів з місцевими державними адміністраціями
13. Роль Кабінету Міністрів України у взаємодії правоохоронних органів
14. Взаємодія Національної поліції з органами виконавчої влади
15. Проблеми та перспективи взаємодії правоохоронних органів з органами державної влади
16. Види контролю за діяльністю правоохоронних органів
17. Парламентський контроль у сфері правоохоронної діяльності
18. Судовий контроль за діяльністю правоохоронних органів
19. Контроль прокуратури за діяльністю правоохоронних органів

20. Громадський контроль за діяльністю правоохоронних органів
21. Проблеми ефективності контролю за діяльністю правоохоронних органів
22. Поняття адміністративної відповідальності
23. Види адміністративних проступків у правоохоронній сфері
24. Суб'єкти адміністративної відповідальності
25. Процедури притягнення до адміністративної відповідальності
26. Значення адміністративної відповідальності у правоохоронній діяльності
27. Правові основи діяльності Національної поліції України
28. Забезпечення прав і свобод людини, законності та дисципліни в адміністративній діяльності Національної поліції
29. Завдання та функції поліції
30. Повноваження поліцейських
31. Принципи діяльності поліції
32. Адміністративний нагляд поліції
33. Проблеми правового регулювання діяльності поліції
34. Поняття адміністративно-правового статусу працівників правоохоронних органів
35. Права та обов'язки працівників правоохоронних органів
36. Гарантії правового і соціального захисту правоохоронців
37. Обмеження у правовому статусі працівників правоохоронних органів
38. Адміністративна відповідальність працівників правоохоронних органів
39. Поняття та прояви корупції у правоохоронних органах
40. Адміністративно-правові засоби запобігання корупції
41. Роль НАЗК у протидії корупції в правоохоронних органах
42. Механізми контролю та моніторингу доброчесності правоохоронців

43. Проблеми ефективності антикорупційних механізмів у правоохоронних органах
44. Правові основи діяльності органів досудового розслідування
45. Адміністративно-правовий статус слідчого
46. Гарантії прав учасників досудового розслідування
47. Адміністративний контроль у сфері досудового розслідування
48. Проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності органів досудового розслідування
49. Міжнародні документи у сфері правоохоронної діяльності
50. Стандарти Ради Європи та практика ЄСПЛ у правоохоронній сфері
51. Роль ООН та ОБСЄ у формуванні міжнародних стандартів правоохоронної діяльності
52. Адаптація українського адміністративного права до міжнародних стандартів
53. Проблеми імплементації міжнародних стандартів в Україні
54. Співвідношення адміністративного та кримінального права у сфері правоохоронної діяльності
55. Роль Конституції України у формуванні адміністративно-правових основ діяльності правоохоронних органів
56. Принцип верховенства права в адміністративно-правовому регулюванні правоохоронної діяльності
57. Особливості адміністративно-правового регулювання діяльності Служби безпеки України
58. Адміністративно-правове забезпечення діяльності Державної прикордонної служби України
59. Адміністративно-правове забезпечення діяльності Національної гвардії України
60. Роль органів місцевого самоврядування у взаємодії з правоохоронними органами

- 61. Адміністративні процедури у сфері надання поліцейських послуг
- 62. Особливості адміністративно-правового регулювання у сфері громадської безпеки
- 63. Використання адміністративного примусу у правоохоронній діяльності
- 64. Адміністративно-правові засади забезпечення громадського порядку під час масових заходів
- 65. Дисциплінарна відповідальність працівників правоохоронних органів
- 66. Адміністративно-правові аспекти професійної підготовки правоохоронців
- 67. Роль міжнародного співробітництва у сфері правоохоронної діяльності
- 68. Значення практики Європейського суду з прав людини для правоохоронних органів України

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 року. Відомості Верховної Ради України. 1984. № 51. Ст. 1122.
3. Про Національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 р.. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40-41. Ст. 379.
4. Про звернення громадян: Закон України від 02 жовтня 1996 р.. Відомості Верховної Ради України. 1996. №47. С. 256.
5. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017. Відомості Верховної Ради. 2018. №5. Ст. 35.
6. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 20 грудня 1994 р. Відомості Верховної Ради України. 1994. №52. Ст. 455.
7. Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України: Наказ МВС України від 23.05.2017 № 440.
8. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції: Наказ МВС України від 28.07.2017 № 650. Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
9. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 08.02.2019 № 100 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19>
10. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України: Наказ МВС України від 15.11.2017 № 930 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17>

11. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: Наказ МВС України від 19.12.2017 № 1044 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18>

12. Про затвердження Інструкції про організацію здійснення адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Наказ МВС України, Державного департаменту з питань виконання покарань від 4 листопада 2003 р. №1303/203. Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

Спеціальна література:

1. Адміністративне право та адміністративний процес в умовах воєнного стану в Україні : навчальний посібник : у 2-х томах. Том 1. Загальне адміністративне право. Особливе адміністративне право / В. Галунько, П. Діхтієвський, О. Гулак та ін. ; за заг. ред. В. Галунька, В. Фелика. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2024. – 622 с.

2.Латковська Т.А., Глиняний І.В. Адміністративно-правове забезпечення правоохоронної діяльності в Україні. Право і суспільство. 2025. № 1. С. 879-885. <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.1.128>

3.Латковська Т.А. Адміністративно-правове регулювання діяльності правоохоронних органів у сфері забезпечення національної безпеки України. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія «Право». 2025. Вип. 90. С. 448-452.

<https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/09/90-part-5-1.pdf>

4. Латковська Т., Марущак А. Правове регулювання діяльності Національної поліції України як органу, що реалізує політику у сфері правоохоронної діяльності та його місце у системі управління бюджетними коштами. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 5. С. 430-433. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-5/97>

5. Голодник Ю.А. Адміністративно-правове забезпечення діяльності правоохоронних органів України. *Молодий вчений*. № 12 (124). грудень, 2023 р. С. 127-130.

6.Галуцько В.В., Олефір В.І., Гридасов Ю.В., Іванищук А.А., Короед С.О. Адміністративне право України: у 2-х т. : підручник. Т. 1: Загальне адміністративне право. Академічний курс. Херсон : ХМД, 2013. 396 с.

7.Гладун З.С. Адміністративно-правове регулювання у сфері охорони здоров'я за законодавством України. Вісник Національної академії правових наук України. 2014. № 1 (76). С. 103–111.

8. Адміністративна діяльність Національної поліції : загальна частина : [навчальний посібник] / [В. М. Бесчасний, О. М. Мердова, В. С. Тулінов та ін.]; за ред. В. М. Бесчасного. – Київ : ВД «Дакор», 2017. – 248 с.

9. Адміністративна діяльність Національної поліції: Навчальний посібник для підготовки до іспиту // О. М. Калюк, С. Ф. Константинов, В. А. Куліков та ін.; МВС України; НАВС - Київ: "Освіта України", - 2016 р. – 228с.

10. Адміністративна діяльність органів поліції України : підручник / за заг. ред. В. В. Сокурєнка [В. В. Сокурєнко, О. І. Безпалова, О. В. Джафарова та ін.] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків: ХНУВС, 2017. – 432 с.

11.Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях : навчальний посібник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. М. Бандурки ; [О. І. Безпалова, О.В. Джафарова, С.М. Князєв та ін.; передм. О. М. Бандурки] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків: ХНУВС, 2017.

12. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях: навч. посіб. // С. Ф. Константинов, В. І. Олефір, С. Г. Братєль, МВС України, НАВС - Київ: "Центр учбової літератури", – 2017р. – 187с.

13. Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції: навч. посібник // Константінов С. Ф., Братель С. Г., Басс В. О. та ін.; МВС України, НАВС - Київ: ЦУЛ, - 2017р. – 333с.

14. Іщенко І. В. Адміністративна відповідальність як засіб ювенальної превенції. Правова держава. 2018. № 30. С. 97-100.

15. Іщенко І. В. Види методів та форм діяльності суб'єктів ювенальної превенції. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. 2018. Вип. 1. С. 161-169.

16. Іщенко І. В. Класифікація повноважень поліції щодо превенції ювенальної деліктності. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. 2018. Вип. 3. С. 142-152.

17. Іщенко І. В. Проблеми та досягнення в організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України. Правовий часопис Донбасу. 2018. № 3. С. 94-99.

18. Іщенко І. В. Удосконалення взаємодії поліції з іншими органами публічного адміністрування та громадськістю у сфері ювенальної превенції. Правова держава. 2018. № 31. С. 38-43.

19. Превентивна діяльність підрозділів Національної поліції України : навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістра у Національному університеті «Одеська юридична академія», галузь знань 26 «Цивільна безпека» спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність» / авт.-укл.: А. Кубаєнко, О. Ульянов, О. Крижановська ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». – Одеса : Юридична літе - ратура, 2024. – 128 с.

20. Костенко Я. В. Ювенальна превенція як форма діяльності органів поліції України. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція. 2018. Вип. 31. С. 77-79.

21. Організація роботи підрозділів превентивної діяльності Національної поліції: Навчальний посібник. [Константінов С. Ф., Братель С.

Г., Куліков В. А. та ін.] – К.: Видавництво «Освіта України». Київ. 2017. 246 с.

22. Комісаров О. Г. Особливості поліцейської діяльності підрозділів Національної гвардії України / О. Г. Комісаров, О. Ф. Кобзар. *Честь і закон*. 2019. № 1. С. 95-99.

23. Остапенко О. І. Окремі питання адміністративної відповідальності за порушення правил дозвільної системи. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2013. № 3. С. 218-220.

24. Шапочка Т. І. Удосконалення нормативно-правового забезпечення дозвільної системи як передумова оптимізації дозвільної діяльності. *Наука і правоохоронна*. 2016. № 2. С. 103-106.

25. Яценко О. В. Окремі проблеми правового регулювання адміністративних послуг, що надаються органами внутрішніх справ у дозвільній системі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2015. Вип. 34(2). С. 158-161.

26. Фелик В.І. Умови та підстави застосування методів примусу в профілактичній діяльності Національної поліції України. *Науковий вісник публічного і приватного права*. 2016. Вип. 4. С. 208–212.

27. Кожухар О. В. Генезис, поняття та сутність взаємодії інститутів поліції та громадянського суспільства. *Наука і правоохоронна діяльність*. 2018. № 2. С. 89-95.

28. Кожухар О. В. Типи та форми взаємодії інститутів громадянського суспільства з підрозділами Національної поліції України. *Наука і правоохоронна діяльність*. 2018. № 1. С. 101-108.

29. Кожухар О. В. Удосконалення взаємодії поліції з інститутами громадянського суспільства (на основі міжнародного досвіду). *Наука і правоохоронна діяльність*. 2017. № 4. С. 52-57.

30. Коллер Ю. С. Напрями взаємодії поліції з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. Наука і правоохоронна діяльність. 2016. № 1. С. 104-110.

31. Лебедєва Н. В. Зміцнення взаємодії Національної поліції України та громадськості на засадах партнерства. Правові новели. 2018. № 4. С. 189-195.